

DÉLMAGYARORSZÁG

Szerkesztőség Kárász-utca 9.

Telefon 305.

Előfizetési ár Szegeden

egész évre . K 24— félévre . . . K 12—

negyedévre K 6— egyhónapra K 2—

Egyes szám ára 10 fillér.

Előfizetési ár vidéken

egész évre . K 28— félévre . . . K 14—

negyedévre K 7— egyhónapra K 2 40

Egyes szám ára 10 fillér.

Kiadóhivatal Kárász-utca 9.

Telefon 81.

Szeged, 1912.

I. évfolyam 40. szám.

Szombat, szeptember 28.

A szegedi tüntetés.

A budapesti tüntetéseknek kised visszhangja támadt ma Szegeden, népgyűléscskét rendezett a Klauzál-téren a szociáldemokrata párt helyi vezetősége. A munkásmozgalmakat megérdemelt tiszteletben igyekszünk tartani és ez az oka annak, hogy a mai tüntetéssel ezen a helyen foglalkozunk, holott kevés szavunk lett volna hozzá, ha az ellenzéki pártok közül bármelyik rendezi.

Mai számunkban rámutattunk már arra a kontrasztra, mely előállott azzal, hogy a szegedi pártvezetőség nem vett tudomást arról a kapcsolatról, amely az országos szociáldemokrata párt és a parlament ellenzéki pártjai között fönnáll. A szegedi pártvezetőségnek nem kell a Justh- vagy a Kossuth-párt szövetsége, mert kételkedik abban, hogy ezek a pártok komolyan támogatnák a munkásság mozgalmát és mert azon a véleményen van, hogy sokkal kisebb emberanyag áll rendelkezésére, mint amennyi számottevő lehet a munkásság hatalmas táborára mellett.

Ugy látjuk, hogy a szegedi szociálisták állásfoglalásában sokkal több az elvhűség, a becsületes pártprogram iránt való törhetetlen ragaszkodás, mint amennyivel ilyen pártot a mai politikai elhelyezkedés mellett *okosan* vezetni lehet. Ami taktika van benne, az naiv és átlátszó, ami őszinté hang hallatszik ki belőle, eléggé alkalmas arra, hogy pellengére állítsa mindazt,

amit az utolsó hónapokban a párt országos vezetősége művelt.

A szegedi szociálistáknak nem kellenek a többi pártok. Mert kevesebben vannak, mint ők. Kérdés, hogy ez országszerre így van-e és nem-e csak helyi tünet ez? Szabad-e ezért gőgösen elmellőzni azt a szövetséges kezét, amelyet a központi intézőség melegen szorongat, bizonyára azért, mert céljai elérésére hasznosnak látja ezt a meleg és perverz kézszorítást. A polgári pártokra a radikális választójogért való harcban a szociáldemokrata párt nem mindig számíthat. Igen érdekes és értékes állásfoglalásnak merész és őszinte indokolása, amelynek hallatára előáll a nagy kérdés: hát a központban ezt nem tudják? Vagy az egész szövetség azoknak a vezéreknek machinációja, akik az eddigi rezervált, de tisztelt szerep helyett gyorsabb és praktikusabb érvényesülést akarnak? Akárhogy is áll a dolog, a közkatonák itt szembekerültek a vezérekkel és ennek következtében a szegedi tüntetésnek mindezek fölött való jelentőségét az az értékes tanúság adja meg, *hogy az ellenzéki koalícióban együtt vannak a vezérek, de nincs együtt a polgároknak az a tömege, amelyről sokan hiszik, hogy a vezér törhetetlen katonái.*

Nem kenyerünk a lekicsinylés, de a ma esti szegedi tüntetésnek igazán kevés jelentőséget tulajdonítunk. A tanúság, amit szolgáltat, országos érdekű. Sugarainak fényénél tisztábban látható az a harc, amely

annyi ádáz gyűlölettel folyik a kormány ellen és amelyben a személyi motívumok mellett minden van, csak üdvös egyöntetűség, higgadt megfontoltság és bölcs előre látás nem.

Unalomig papolják, hogy a kormány sebet ejtett az alkotmányon, vérzik tőle az ország és boszuért kiált a nép. Undok frázisok, csak a Tiszába lehetne ölni valamennyit. Talán vele együtt méregfogát veszítené a hitvány demagógia. Ma Szegeden kérges munkástenyerek emeltek vétőt, és hogy így van, eléggé sajnáljuk. Sajnáljuk, hogy az a munkástábor csapott föl stafázsul a meddő és lejátszott közjogi harcokhoz, amelyet verejtékei taníthattak meg az élet reális értékeinek megbecsülésére. Hát hol vérzik az alkotmány? Sümei Vilmos orrán? És hol forrong a nép? Talán Károlyi Mihály birtokán? Sümei Vilmos a fenébe kívánná az alkotmányt, ha az orra vére megeredne miatta és Károlyi Mihály tüzet vezényelne a népre, ha morogni merne, mert a gyomra korog. Majd megmondom, mitől vérzik az ország: az általános pénzszükségtől, az ipar pangásától, a kereskedelem lezüllesztől, a nyomortól, a pénztelenségtől, amelyet egy évtized dicsitelen munkájával folyton-folyvást tetéz az ellenzék és a viharfelhős nemzetközi bonyodalmak most bekoronáztak. Ezek ellen tessék hadat üzenni az uraknak és ne vonszolják továbbra is bombasztok göncöl-szekerén a nemzet nagy és komoly érdekeit — az ötödik kerékhez kötve.

A halott szerető.

Irta: Krudy Gyula.

Az őszi égen vadludak húztak és az éjszaka teljesen elcsöndesedett Budán, ahol bus komor cserfák alatt csöndesen járkált egy fiatalember, névszerint Károly. Akit ezidőtájt egy halott asszony hivatgatott a Farkasrétre.

Igy történt: Szónya májusban utazni készült, miután az egykori molett asszony olyan vékonyka lett, mint a lehelet. Az utazáshoz lassan készülődött, mert hisz a ruhái sem voltak alkalmasok. Meg aztán sokszor leült pihenni, valahová messze elnézett a Vérmező felett, megfigyelte a szállongó madarakat, az ablak alatt remegő akácot és ült, üldögélt mindaddig, amíg azt a láthatatlan kezét nem érezte megint a vállán, amely az utóbbi időben hátulról gyakran megérintette. Ijedten megfordult. Senki. Ismét képzelődött. Főállott és gyorsan rendezte a szénaszagu fehérneműeket, amelyeket utjára magával vinni óhajtott.

Károly az ablak alatt járkált, mint tavasz óta mindennap, fölköszönt, az arca kérdően mosolygott:

— Föl szabad menni? Itthon van az ura?

Irma (Károly szerint: Szónya), gyorsan előrántotta a fehér zsebkendőt, az öreg ur a

városba ment, az ut szabad. Károly hármasával ugrálta a lépcsőket.

Ez valóban nem volt valami tisztességes ismeretség, de nem tehettek róla. Az asszony az öreg ural a Hűvösvölgyben sé tált kora tavasz délután, Károly utánuk ment, az öreg ur egy padon helyet foglalva a napsugárba meresztette a szemét, míg Irma andalogva lépkedett tova a lilaszínű fák alatt. A kanyarodónál Károly természetesen melléje lépett, megfogta a kezét.

— Hogy hívják?

— Irma.

Megcsókolta az asszony arcát, mintha már nagyon régen ismerték volna egymást. Pedig csak az utcán találkoztak, vagy a kis cukrászdában. Coroninál . . . Az asszony hervadni, fogyni kezdett, olyan volt a természete, hogy nem bírta el a bünös ismeretséget. A szülei budai polgárok voltak, ő maga mindössze egy tucatszor volt Pesten, engedelmes, jó, vallásos és tiszta volt, még az öreg urat is szerette s tisztelte. . . Nem csoda tehát, ha megromlott az egészsége, midőn a titokzatos és veszedelmes kalandba kezdett. S amint beteg lett, vakmerő lett. Károlyt gyakran fölbocsátotta magához, holott előre tudta, hogy az öreg cseléd (aki gyerekkora óta mellette volt), órákig tartó szemrehányásokkal illeti. Azonkívül az öreg ur is hazajöhetett . . .

Most a vasuti jegyek, utmutatások után futkosott Pesten, pénzt váltott, meleg takarókat vásárolt, estig bizonyosan nem kerül haza.

— Abba a cukrászdába szeretnék menni, ahol először találkoztunk, — mondta Szónya. — Ki tudja, ha elutazom egyszer, látom-e valamikor a cukrászdát? . . .

Köpenyeget, kis kalapot vett. A fátyolt sokáig igazította arcán. Az előszobában a vén cseléd a fülébe sugta:

— Korán itthon legyen!

Amint a második utcába bekanyarodtak, az asszony keze már a férfi karja alatt volt. Hosszu, lágy, andalgó léptekkel ment, amint egyszer a tánciskolában tanulta a négyes megfelelő figurájában. Hamvas szőke fejét félrehajtotta, nefejejtskéi szemét lehunyta, igen boldognak látszott, pedig egy szót sem szólott Károly.

A lilaszínű köpenyegnek is széna-illata volt, a fátyolnak is hasonló illata volt, a kis kalap fehér tüll-bokrétájával (á la postillion!) ügyesen helyezkedett el az ábrándos asszonyfőn. Mit szólott volna Károly?

Coronin ur megismerte a vendégeket, habár tavasz óta nem látta őket. Az öreg cukrász mindig a kezét dörzsölte, ha szerelmes párok vetődtek kis boltjába. Szerette a szerelmeket. A függönyöket összebb vonta az ablakon, habár e csöndes budai utcácskában